

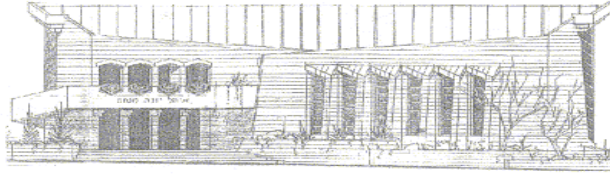
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

שבת לפני היארצייט

שו"ת עם הרב דוד אברהם ספקטור, רב הקהילה

שאלות:

1. איזה חיובים יש בשבת למי שיש לו יארצייט משך השבוע הקרוב ?
2. מה עושים אם יש כמה שיש להם חיובים כאלה דומים ?
3. באוהל יונה מנחם יש 2 מנינים בשבת בבוקר. האם אפשר לעשות פשרה כך שאחד ילך למנין המוקדם ויעלה שם למפטיר והשני למנין השני ויעלה שם למפטיר ?
4. האם אפשר שהשניים יגיעו להסדר ביניהם שכל שנה יתחלפו ביניהם בין מפטיר למוסף ?
5. לפעמים חיוב אחד מבקש כבר לעלות למפטיר הרבה זמן לפני כן ואילו השני, שהוא חיוב זהה מבקש רק יותר צמוד למועד. האם יש לתת העדפה למי שביקש ראשון לעלות למפטיר ?
6. לגבי תפילת מוסף, יש אנשים שקשה לכפות אותם על הציבור, כגון שיש להם קול חלש, מה עושים כשיש חיוב ?
7. האם יש ענין, גם לגבי מפטיר וגם לגבי מוסף, להתחשב בשאלה האם שניהם כן/לא חברי העמותה ו/או שילמו דמי חבר שנתיים לבית הכנסת ?
8. יש כאלה עם מנהג להיות ש"ץ בתפילת ערבית של מוצאי שבת לפני היארצייט. מה דינו של מנהג זה והאם זה דוחה אבל רגיל ?
9. בשבת שלאדם יש יארצייט במשך השבוע והוא היחיד, והוא מבקש גם לעלות למפטיר וגם לגשת למוסף, האם זה ראוי ?
10. יש מספר אנשים בקהילה שמקפידים על יארצייט של הורי האישה כמו ההורים שלהם, מכיון שהאישה הינה בת יחידה. מה ההלכה במקרים אלו ?

תשובה:

א.עליה לתורה ולמפטיר

- 1] מובא בביאור הלכה סי' קלו: "סדר החיובים שהסגן (הגבאי) מחוייב לצוות לקרותם (לעליה לתורה) קודם לאחרים: ... יארצייט (בשבת) הוא חיוב ונדחה מפני שאר חיובים חוץ מחיוב אבי הילד קודם המילה... ואם היארצייט אינו ביום השבת, רק בשבוע שאחריו, אינו חיוב לדחות אבי הילד, ומכל מקום נוהגין לקראתו כשאין חיוב אחר."
- 2] כותב הגשר החיים פרק לב, ב: "בשבת הקודם (ליארצייט) או כשחל היארצייט בשבת, עולה למפטיר." אם יש שנים, שיש להם יארצייט משך השבוע ושניהם באים לגבאי ורוצים לומר ההפטרות בשבת לפני-כן, מי קודם ?
- 3] אם שניהם לא באים כאחד, אלא אחד שיש לו יארצייט משך השבוע בא לגבאי וביקש לומר הפטרה לשבת מסוימת והגבאי אישר לו, אז הוא זכה בהפטרות הזו, אף שיבואו אחר-כך אחרים וגם הם רוצים לומר ההפטרות הזו וגם להם יש יארצייט בשבוע הקרוב, מכל מקום הם יקבלו עליה לתורה (ולא מפטיר).
- 4] אגב, קורה שהגבאי "טועה", כגון שאישר מפטיר למי שיש לו יארצייט על הסבא ואחר-כך בא אחד שיש לו יארצייט על האבא וגם הוא מבקש לקרוא את ההפטרות. במקרה כזה רשאי הגבאי לחזור בו ומבקש סליחה מהראשון, שאין לו חיוב (הלכתיו) ויאשר לשני שיש לו חיוב ע"פ המנהג לקרוא את ההפטרות. וכך כותב בביאור הלכה או"ח סי' קלו (במקרה של קניית העליה והוא הדין בנתינת העליה ע"י הגבאי): "אם אחד קנה עליה אחת ונזכר הסגן (הגבאי) שיש חיוב, שצריך לקרותו, יכול חזור בו, שמכירה בטעות הוא."

[5] אמנם אם שניהם שווים בחיובם, כגון שלשניהם יש משך השבוע הקרוב יארציט על אחד ההורים, והם באים כאחד או אחד בא ועד שהגבאי אישר לו לומר מפטיר, ובא השני ומבקש לומר אותו מפטיר ושניהם שווים בחיובם, אז יש לגבאי כמה דרכים להכריע ביניהם.

[6] ישנה אפשרות באוהל יונה מנחם שאחד יאמר מפטיר במנין ראשון ואחד יאמר מפטיר במנין שני.

[7] אפשרות אחרת היא שהשנה הראשון אומר הפטרה והשני מוסף ושנה הבאה יתחלפו ביניהם והשני יאמר הפטרה והראשון מוסף וכן הלאה. וזה פתרון מועדף (גם כדי למנוע שהמנין הראשון יהיה עיר מקלט לעודפי החיובים של המנין הראשון).

[8] מכל מקום אם הפתרונות אלה לא מעשיים, מפני ששניהם רוצים לומר הפטרה במנין השני ואחד לא מוכן לוותר ולמחול לשני, אז יעשה הגבאי הגרלה ביניהם, כפי שמובא שם בביאור הלכה: "אם יש שני חיובים שווים יטילו גורל, מלבד אם אחד תלמיד-חכם הוא קודם."

[9] ההגרלה הכרחית, בבית-כנסת שלא נהגו בה למכור העליות והמפטיר (כנהוג באוהל יונה מנחם בבית-שמש), שאז פשוט שהמרבח במחיר בין שני אלה שיש להם יארציט משך השבוע, זוכה למפטיר (אם אין נער בר מצוה או חתן ב"אופרוף", בשבת לפני החתונה). לשני, שלא זכה במפטיר ויש לו גם יארציט בשבוע הקרוב וכן לשאר החיובים יתנו גם עליה לתורה (ולא מפטיר), כפי שכותב בביאור הלכה או"ח ס' קלו: "במקום שנהגו למכור כל העליות ולא להשיגח אף על החיובים מ"מ חתן בשבת שקודם החתונה וכן נער שנעשה בר מצוה אין דוחין אותם. ונראה לי שאף יתר החיובים הנ"ל גם-כן אין לדחותם מכל וכל שהוא מנהג קדמונים, רק על-כל-פנים יתנו להם בעליות הנוספות."

[10] ומה שכתב בביאור הלכה "אם אחד תלמיד-חכם הוא קודם" (בעליה לתורה), כבר כתב הערוך השלחן או"ח ס' קלו, סע' ב: "הדבר מובן שאי אפשר לנו לנהוג כדן... (ש)אין לנו תלמידי חכמים ששואלים דבר הלכה בכל מקום ואמרה."

[11] לכן למעשה, אם אין אפשרות להגיע לידי פשרה (דלעיל), אז יטיל הגבאי גורל בין שניהם. מי שזוכה בגורל יעלה למפטיר והשני יקבל עליה אחרת.

[12] אגב יש שהעדיפו אחת משבעת העליות ולא מפטיר, כמובא בספר פני ברוך ס' לט, סע' יב.

[13] בענין הטלת גורל בשבת, כתב במשנה ברורה סימן שכ"ב כד בשם המגן אברהם: "להטיל גורל מי יאמר קדיש או מי שיעלה לתורה שרי (מותר), דהא היו מפיסין בשבת במקדש מי שוחט מי זורק."

וכותב בערוך השלחן שם סע' ח' על אופן ההגרלה: "הגורל לדבר מצוה שהותר אינו בפתקאות, שכל אחד יעלה פיתקא דזה ודאי אסור אלא גורל בפתיחת הספר ולראות האותיות כנהוג." וזה דומה קצת לגורל הגר"א שפותחים באקראי ספר [התנ"ך] וקוראים בדף וכשמגיעים לאות הראשון של אחד משני השמות שרוצים לעלות למפטיר, הוא יעלה. נוסף לכך יש לומר שהגבאי הוא כבורר מוסכם בין הצדדים ומראש קבלו את הכרעתו באיזה אופן שיהיה.

[14] ובענין הכרעה על פי הטלת הגורל כותב בספר אורחות חיים ס' שכ"ב: "ובכל מקום שיפול הגורל יטלנו ואין רשות לשום אדם מישראל לעבור על הגורל, שאין הגורל אלא מפי שמים, שנאמר ע"פ הגורל תחלק הארץ והעובר על הגורל, כעובר על עשרת הדברות."

[15] עד כה דברנו על החיובים ומה דינו של קרובים שאין להם חיוב, כגון חתן שיש לו יארציט על חמיו וחמתו (ואין להם אחים או בנים, רק בת הנשואה לחתנו) או נכדים (ואין בנים או אחים לסבא וסבתא). האם יש להם זכות באמירת מפטיר לפני היארציט כשאין חיובים ומה דינם אם יש חיוב שיש לו יארציט על אביו(ושאר שבעת הקרובים) משך השבוע?

נלמד מדין אמירת קדיש במקום שמחלקים את הקדישים לחיובים ואינם-חיובים ולא כפי שנהוג היום ברוב המקומות שאומרים כולם את כל הקדישין ביחד.

[16] בענין חתן שיש לו יארציט על חמיו מובא בשדה חמד מערכת אבילות ס' קנט: "חתן על חמיו שלא הניח בן, פשיטא ליה להרב קרית חנה ס' ל"ה דאינו אומר קדיש, ...והרב זרע אמת בח"ב סוס"י קמ"ח כתב... חייב חתן לומר על חמיו... ונלע"ד... אין בידי לומר שיטול חלק עם האבלים בשוה... ודאי דחייב להשתדל לומר עליו קדיש בכל יום... וכן אם אין אבלים במקום, שיתפלל הוא קודם לכל אדם לומר הקדישים."

הוא הדין במפטיר לפני היארציט, שאם אין חיוב, יאמר החתן מפטיר על חמיו או חמותו, אבל אם יש חיוב, כגון בן שיש לו יארציט על אביו (או שאר שבעת הקרובים) משך השבוע, הבן קודם לחתן, והבן יאמר מפטיר והחתן יעלה לעליה אחרת. וטוב שיעשו פשרה והחיוב שיש לו יארציט על אביו יאמר מפטיר והחתן שיש לו יארציט על חמיו, יתפלל מוסף (או תפילה אחרת) לפני העמוד.

[17] בענין נכד שיש לו יארציט על הסבא או הסבתא מובא בפתחי תשובה יורה דעה סימן שעו ס"ק ז: "...בשם תשובת רמ"א, דאם אין לו בן ראוי ליתן קדיש לבן בנו אך שאר אבלים יאמרו ב' קדישים והוא קדיש אחד. ועי' בשו"ת תשובה מאהבה ח"א ס' קע"ח שכתב דבמקום שאין אבל על אב ואם ויש בן הבן שאומר קדיש על זקנו ויש אחד שאומר בשביל אחד מקרוביו או שהוא מושכר לומר קדיש בשביל אחד יקח בן הבן ב' חלקים ואחר חלק א'. " וכן בגשר החיים ל,ו.

והוא הדין במפטיר לפני היארציט שיש דין קדימה לנכד, אם אין חיוב אחר, אבל אם יש חיוב, כגון בן שיש לו יארציט על אביו משך השבוע, הבן יעלה למפטיר והנכד יעלה לעליה אחרת.

[18] סגולת אמירת ההפטרה להציל את הנפטר מעונש מוזכר בב"י יו"ד ס' שע"ו: "כתב הכל בו (פח). על מה שנמצא בהגדה, שפעם אחת פגע רבי פלוני באחד שהיה מקושש עצים וכו' אמר ליה אין מי שיצילני אם לא שיאמר בני קדיש אחד או יפטיר בנביא. על זה פשט המנהג לומר בנו של מת קדיש בתרא כל שנים עשר חודש וגם להפטיר בנביא... והמעשה הזה הוא בזוהר [חדש] בסוף פרשת אחרי מות."

וכן מביאו הרמ"א שם: "נהגו לומר על אב ואם קדיש בתרא י"ב חדש, וכן נהגו להפטיר בנביא."

ומכאן למדו למנהג לעלות למפטיר אם יש יארציט משך השבוע הקרוב.

ב.מוסף

- 19] ועוד כותב בגשר החיים הנ"ל: "ויש גם נוהגין להתפלל לפני התיבה (אז בשבת הקודם ליארצייט) תפילת מוסף." מנהג זה לא מוזכר בב"י וברמ"א (יו"ד ס' שע"ו) כמנהג אמירת המפטיר אלא "יש גם נוהגין". לכן כשיש ש"ץ אחר למוסף, כגון מי שיש לו יארצייט השבוע ולא עלה למפטיר, טוב לעשות "פשרה", והוא יאמר מפטיר והשני יאמר מוסף לפני העמוד.
- 20] אגב השימוש ב"פשרה", כשיש כמה חיובים מוזכר בין השאר באמירת קדיש. במציאות שיש כמה אנשים שיש להם חיוב לומר קדיש, אבל יש רק מספר מצומצם של מקומות בתפילה שבהם אומרים קדיש ונהגו באותה בית-כנסת שרק אחד אומר קדיש ולא כל האבלים והחיובים ביחד, אז אין ברירה ועושים "פשרה", כפי שכותב הרמ"א יו"ד שעו, סעי' ד': "ויש מקומות שאפילו יש אבלים על אביהם ואמם, אומרים (קדיש גם) שאר קרובים (שאינם אבלים על אביהם ואמם אלא על שאר קרובים, כגון על אח או אחות), אלא שעושים פשרה ביניהם שאין אומרים כל כך (הרבה) קדישים כמו האבלים על אב ואם." ומזה נוכל ללמוד שראוי לעשות "פשרה" בכל מחלוקת בין כמה חיובים שרוצים לקיים אותו מנהג, כגון אמירת מפטיר ע"י שנים שיש להם יארצייט משך השבוע.
- 21] אמנם כשיש רק אחד שיש לו יארצייט משך השבוע והוא מתאים להיות ש"ץ בשבת בבית הכנסת, אז ראוי שהוא יעבור לפני העמוד במוסף, אחרי שעלה וקרא את ההפטרה, כפי שמובא בשם הרב שלמה זלמן אוירבך זצ"ל בספר עלהו לא יבול ח"ב, סעי' 176: "מה שנהוג להתפלל מוסף כשליח ציבור בשבת שלפני היארצייט הינו מחמת שעלה למפטיר, אך אם יעלה לתורה בעליה אחרת, אין ענין שיעבור בתפילת מוסף [כך הבנתי מדבריו]." וכן ראוי להמשיך לנהוג מה שמקובל באוהל יונה מנחם, שמי שיש לו יארצייט משך השבוע יעלה למפטיר ויהיה ש"ץ למוסף, אם אין חיובים אחרים והוא מתאים.
- 22] ועוד כותב בספר פני ברוך לט, ב: "יש נוהגים להתפלל לפני התיבה בשבת שלפני היארצייט בכל התפילות, כולל קבלת שבת..." אף שלא ציין מקור לדבריו, מכל מקום ראוי שמי שיש לו יארצייט משך השבוע, יהיה ש"ץ לאחד משאר התפילות בשבת, אם קשה לו להיות ש"ץ בתפילת מוסף בבוקר, כאשר יש מאות מתפללים בבית-הכנסת ויש צורך בקול חזק ונעים. וזה דומה למה שפסק הרמ"א, ס' שעו, סעי' ד': "ומי שיודע להתפלל (כש"ץ) כל התפלה, מתפלל...מי שאינו יודע להתפלל (כש"ץ) כל התפלה, יתפלל למנצח ובא לציון וכו'". לגבי התאמה של כל אדם להיות ש"ץ ולהוציא את הרבים ידי חובה, מכריעים הגבאים הנבחרים על ידי הציבור לנהל את התפילות בבית-הכנסת.

ג.מעריב במוצאי שבת

- 23] כתוב בגשר החיים לב, ב: "מתפלל לפני התיבה תפילת ערבית במוצאי שבת שקודם ליארצייט. [ורמז לזה בשער המצוות (פי' ויחי) בשם האר"י זלה"ה שכתב בזה הלשון: 'היות שביום השבת כל הנשמות עולות לגן עדן, הנה השבת שלפני כלות י"ב חודש עולה (הנשמה) ואינה יורדת, והוסיף בספר כף החיים (ני"ה, כ"ג) שעל פי מה שכתב שער הגלגולים (הקדמה כ"ב) כן הוא בעונה היא בכל שנה ושנה (דהיינו בזמן יארצייט), שהיא עולה ממדרגה למדרגה]".
- 24] ומוסיף שם בגשר החיים: "וכל זה אם אין שם חיובים אחרים. ואם יש חיובים אחרים אין בכוחו אז לדחות את החיובים." ולכן אם יש במוצאי שבת גם אבל שנמצא בתוך י"א חודש, הוא יתפלל תפילת מעריב לפני העמוד ולא מי שיש לו יארצייט משך השבוע. וכן כתב בספר פני ברוך סימן לה, הערה ד': "יש שנוהגים שמתפלל בערבית במוצאי שבת לפני היארצייט, בודאי אבלים קודמים."
- 25] מנהג זה מוזכר ברמ"א יו"ד שע"ו במפורש: "נהגו להפטיר בנביא, ולהתפלל ערבית במוצאי שבתות שהוא הזמן שחוזרין הנשמות לגיהנם, וכשהבן מתפלל ומקדש ברבים, פודה אביו ואמו מן הגיהנם."
- 26] לעומת זה מובא להיפך בספר נר לאליהו במנהגי יום הזכרון סעי' י"ז, כתב ש"אך בעיה"ק ירושלים ת"ו, נהגו רבים כהגאון רבי שמואל סלנט זצ"ל, שהיה מתנגד שיתפללו בנים ערבית במוצאי שבת שקודם היארצייט, כי התפלה במוצאי שבת היא משום שאז הרשעים נכנסים לגיהנם ואין לעשות את אביו ואמו כרשעים כמו שמתפללים רק י"א חודשים."
- 27] מכל מקום למעשה לכתחילה נוהגים בארץ ישראל בעניני אבלות כפי שכתוב בגשר החיים ומי שיש לו יארצייט יתפלל במוצאי שבת מעריב לפני העמוד, אם אין שם חיוב אחר. ועוד יש לציין שהמנהג להתפלל מעריב במוצאי שבת מוזכר ברמ"א יו"ד ס' שע"ו, כמו אמירת מפטיר, לעומת המנהג להתפלל בשבת לפני העמוד מוסף ושאר התפילות, שלא מוזכר במפורש בשו"ע וברמ"א.

ד.העדפה לחברי הקהילה ואורחים

- 28] יש לציין, שבכל הכיבודים הנ"ל (כגון מפטיר, ש"ץ למוסף) נראה שיש דין קדימה ועדיפות לחבר הקהילה המשלם מס מעל אורחים או מתפללים בבית-הכנסת שאינם משלמים מס (ואין להם פטור מטעם ועד הקהילה). וזה ניתן ללמוד מסדר החיובים בביאור הלכה ס' קלו: "נער שנעשה בר מצוה באותו שבוע אם יש לו עירונית [דהיינו שהוא מתושבי העיר] הוא קודם לכל החיובים... ואם אין הנער שנעשה בר-מצוה מתושבי העיר אף שמחוייבין לקרותו (לתורה) מכל-מקום אין דוחה שום חיוב של תושבי העיר."
- ולפי זה אם שניהם רוצים לקרוא את ההפטרה, הדין הוא שהנער המקומי יעלה למפטיר והנער השני יעלה לתורה בעליה אחרת. והוא הדין אם שנים שיש להם יארצייט משך השבוע רוצים לומר מפטיר, אז הדין הוא שחבר הקהילה יאמר מפטיר ומי שאינו חבר הקהילה גם יעלה לתורה בעליה אחרת.
- וכן כותב שם בביאור הלכה בהמשך: "נוהגין לחלוק כבוד לאורח נכבד ולקרותו והוא טוב ויפה אך אין דוחין שום חיוב מהחיובים הנזכרים."
- 29] מכל מקום נראה שבדין קדימה בבית הכנסת קובע תשלום המס לבית-הכנסת (חברי עמותת בית הכנסת) ולא אם גרים בעיר או לא. וכך נלמד ממה שמובא ברמ"א חושן משפט ס' קנו שבענין הכרעות חשובות קובעים הרוב של בעלי בתים הנותנים מס ולא רק אלה שגרים במקום: "כל צרכי צבור שאינן

יכולין להשוות עצמן, יש להושיב כל בעלי בתים הנותנים מס ויקבלו עליהם שכל אחד יאמר דעתו לשם שמים, וילכו אחר הרוב. "מכל-מקום יש רשות לגבאים, לתת זכות קדימה לחברי הקהילה המשלמים מס (או הפטורים ממס באישור ועד בית הכנסת), במיוחד כשני חיובים שווים רוצים אותה עליה. לכך נבחרו הגבאים לזמן מסוים, כדי לנהל את עניני התפילה בבית-הכנסת לפי ראות עיניהם ולהכריע בשעת הצורך בין החיובים השווים.

לסיכום

1. מי שיש לו יארצייט (על אביו או אמו, אשתו, אחיו, אחותו, בנו ובתו) משך השבוע, יש לו חיוב ויעלה בשבת לפני-כן למפטיר ויתפלל מוסף לפני העמוד ובמוצאי שבת מעריב. וזה בתנאי שאין חיובים אחרים והוא מתאים לפי הגבאים (כגון מפטיר בטעמים ומוסף בקול חזק ונעים).
2. אם הגבאי אישר לאחד שיש לו יארצייט משך השבוע לומר הפטרה בשבת מסוימת, אז הוא זכה, אף שיבואו אחר-כך אחרים עם אותו חיוב. רק אם הגבאי טעה ואישר למישהו לומר הפטרה, שאין לו חיוב, כגון שיש לו יארצייט על סבו או חמיו, אז הגבאי יכול לחזור בו, אם בא אחד שיש לו יארצייט על אחד משבעת הקרובים.
3. אם יש שנים או יותר שיש להם יארצייט משך השבוע ושניהם רוצים לעלות למפטיר בשבת לפני-כן, עדיף שאחד יעלה למפטיר במניין הראשון והשני יעלה למפטיר במניין השני. אם זה לא מתאים, טוב שיעשו פשרה ואחד יעלה למפטיר השנה והשני יעלה למפטיר בשנה הבאה ועכשיו יעלה לעליה אחרת ויתפלל מוסף לפני העמוד והשנה הבאה להיפך.
4. אם שני החיובים שווים, כגון שלשניהם יש יארצייט משך השבוע, והם לא מוחלים ושניהם רוצים לעלות לאותו מפטיר, יעשה הגבאי הגרלה ביניהם, אפילו בשבת ופותח ספר (תנ"ך) באקראי והאות הראשון בפסוק המתאים לאות הראשון של אחד השמות (כגון קורא בתורה: "בראשית...") ושמו בועז ושם האדם השני יעקב, יעלה למפטיר (בועז) והשני (יעקב) יעלה לעליה אחרת (עדיף עליה מתוך שבעת הקרואים ולא כ"כאחרון" או "מוסיף").
5. אם יש שנים או יותר שיש להם יארצייט משך השבוע ושניהם רוצים להתפלל לפני העמוד בתפילת מוסף בשבת ושניהם מתאימים, יכריע הגבאי ביניהם ואחד יהיה ש"ץ למוסף ואחד יהיה ש"ץ לאחת משאר התפילות. ואפשר שיעשה הגבאי "פשרה" נוספת ביניהם ואחד עולה למפטיר ואחד יתפלל מוסף לפני העמוד.
6. מי שיש לו יארצייט משך השבוע, יתפלל במוצאי שבת תפילת מעריב לפני העמוד, אם אין חיוב אחר, כגון אבל תוך י"א חודש, שקודם.
7. אם יש חיוב, כגון מי שיש לו יארצייט משך השבוע, והוא חבר בעמותת בית-הכנסת ומשלם דמי חבר לקהילה (או שיש לו פטור מלא או חלקי מטעם ועד הקהילה) ויש אחר עם אותו חיוב, אבל אינו חבר בעמותת הקהילה, אז הראשון קודם (מפטיר, מוסף ומעריב במוצ"ש) וגם השני יעלה לתורה (לא במפטיר) ויכול להיות ש"ץ באחת משאר התפילות.
8. חתן שיש לו יארצייט על חמיו או חמותו (ואין להם בנים או אחים, רק בת נשואה לחתן) או נכד שיש לו יארצייט על הסבא או סבתא(ואין מישהוא שיגיד קדיש עליהם) יאמר החתן/הנכד מפטיר בשבת לפני היארצייט, אם אין חיוב בבית הכנסת. אמנם אם יש חיוב, כגון בן שיש לו יארצייט על אביו (או שאר שבעת הקרובים) משך השבוע, הבן קודם לחתן/לנכד, והבן יאמר מפטיר והחתן/הנכד יעלה בעליה אחרת. וטוב שיעשו פשרה והחיוב שיש לו יארצייט על אביו יאמר מפטיר והחתן/הנכד שיש לו יארצייט על חמיו/על הסבא, יתפלל מוסף(או תפילה אחרת) לפני העמוד וגדול השלום.